

تورک پوردی

ناشری : تورک پوردی

مدیر : آق چوره اوغلی یوسف

۷۴
۵
۱۲۱ صافی ۱۱ جلد ۵

۲۷ تفرین اول ۱۳۳۲

۱۷ صافی ۱۳۳۲

فکر آ ایملره ش و بیلکه اینجلمش آداملر کورورسکیز که ذوقاً بک زیاده یوشولمه محتاجدر.
نکته شناس و مجلس آرا کی مروق و صفله بحق لایق ذواته تصادف ایدیلر که طراقلری آنجق
الفاظ و کلماته منحصر قلوب یا شایشلرینه، عادتلرینه شامل اولمش دکلدر. اولری، خصوصیت حیاتلری،
ثمره سعلری ذوق سلیمه، انتظامه، کوزه لاکه بدیعیدکه یابانجیدر. ائی یتشمش فرض ایتدکلریمزده
بیله بدیعت اعتباریله قیمتک بو درجه ده نقصانی، هله کتله خلقة هر نوع ذوق سلیمک فقدانی
بزده تربیه بدیعه نك آ کلاشیلما مش و هیچ بر زمان تعمینه چالیشیلما مش اولدیقه دلیلدر.
ذوقک و بدیعیدکک تربیه سی خصوصنده کی وساطتی نفیرق و تعمیقه باشلامدن اول استهاف
ایدیلن غایه یی تنویر ایتک دها مناسب اولور که ایکنجی مقاله مز بوکا عائد بولنه جقدر.

اراهیم احمد السی

متفکر مرک دوشوندکلری

• تورکیه و عربستان •

باشی ییل ۵ - جلد ۱۱ - صافی ۳۳۳در.

سکزنجی باب، شیخ سعیدک جغرافیای تاریخی، سوق الجیشی اهمیت، فرانسرلرک بورایه فصل
ایاق باصوب ادعای حقوق ایلدکلری و جهان حربینه دکن کین ماحرالر بو محققه لرده قیسه جه تصویر
ودولت عثمانیه یه قارشى واقع مختلف قیاملرده کام فرانسه، کام ایتالیا و کام انکلترونک عاصیره ناصل
بول بول سلاح کوندردکلری و جیخانه یتشیدر دیکلری ذکر و اثبات ایدیلور. بابک صوکنده شیخ
سعیدک سوق الجیشی اهمیت تکرار موضوع بحث قیانه رق حدودک همه حال تصحیحی لزومنده اصرار
اولونیور.

طقوزنجی باب، انکلترونک جنوبی عربستانده کی مستملکاتی، یعنی عدنه تاریخی بر نظر رجی،
بریم آطه سنک و مذکور لیما نك انکلیزلر آلنه کچمه سی، مستملکته توسیع و تحکیمی، انکلترونک بوراده
سیاسی یتقی، یایمق ایستدیکی داخلی عربستان شمندوفری، عدن لیما تى درینک سدرمک کبی سیاسی
و استعماری پروژهلری محتویدر.

اوتنجی باب، مسقط و عمان دن باحث و بک اوزوند. دها اوزاق بر ماضیه عائد تاریخی قسم
کچیلنجه فرانسه ایله انکلترونک رقابتی بوراده دقت و مراقی جلب ایدن بر محنته عرض ایدر. بصره
کورفری بر افاچ نقطه نظر دن مهمدر: مسقط و یا عمان ایسه بوتک آناختاری دیمکدر. حتی روسیه ده

یله بصره کورفزیته ایملک آرزوسی کورولیور. اویله بر آرزوکه یالکز قومه قلوب بندر عباسه
اینگلش شندوفر خطی امتیازینک آلمانی و مسقطده قونسولوسخانه آچیلماشی، اوده سانبندر بوشیر
وایر خطلک تأسیسی کیی کیتدکجه مادی بیر شکل آلمقه باشلامشدر. واقعا انکتره ولو موقه اولسون
بورقیلرندن قوریلدیور، اما یه بیرکون روسیه نك بوز طوتمایان بیر لیمان مالک اولمق هو سیله او
طرفله طوغرو سارقیتلیق یایمق ایسته میه چکی مشکوک کورولیور. انکتره مسقطده بویوچک نفوذ
قازانمق کندیسی ایچون بک مهم اولان اسلحه تجارتی قونترول آلتنه آلیور؛ بونکله هم بر غائله دن
قورتولمش اولیور، هم ده آلتنه مؤثر بره اسطه کچیور: افغانستانه کیره چک و یا بابقه دوشمانلری
دونانه سیله چک سلاحلر نه قدر کندیسنه زیانی ایسه، دولت عثمانیه یه قارشى مسأله چیق-اروق اوزره
عصبانه تشویق ایتدیکی شقیلری تسلیح ایتمه یه یارایان سلاحلرده او قدر مفیددر! مثلا ۱۹۱۲-۱۹۱۳
سنه سی اوراقی مایسده انگلیز قونسولوسنک بر رابوری «مسقط سلطاننه بویوک مقدار ادخالات» دن
باحثدر. مسقطک اهمیتى بالطبع بو اسلحه تجارتسندن عبارت دکلدرد، بو شهر، اوکنده بولونان
برآطه ایله محافظه لى و نه یی بر لیمان مالکدر. بوراسی برنجی درجه ده بر «اس بحری» اولمق استعدادینی
بوتون شرائطله حائزدر. فرانسه بورایه مداخله ایتمکدن واز کچیریله بیلیرسه لازم کان کومورده بولرینی
بنا و تحکیاتی انشا ایتمکده قابل اولور. مسقط لیماننک بصره کورفزیته سوق الجیشی نسبت واهمیتی
(عدن) ک بحر احمره نظر آ نسبت واهمیتک عینیدر. یعنی اولجه سویلندیکی رجه له مسقط، بصره کورفزیتنک
آناختاریدر؛ بوندن دولایى انگلیزلر بورایه ده صاحب چیقورلر. مؤلف، انگلیزلرک قارشى یقه ده، یعنی
عجمستانده، نرم لرده بر طوتمش و نرم لری قابلو استاسیونی یایمش اولدق لری ارا نه ایتدکدن صکره مسقطی بوسبو-
نون استملاک ایتک ایستدکارینى لورد «کورزون» ک مکتوبلرندن آلیان بیر وثیقه ایله میدانه قویور؛
و ده بر تجارت بولنک سربستیسی اولماقدن سوکره بوغولماسی دشمنک کین و مر حته باغلیدر؛ دیور.
«بناء علیه بصره کورفزیتنک سربستیسی بقداد خطی ایچون بیر مسئله حیاتیه در. بحر احمرده اولدیغی
کیی بوراده ده آجیق دگیزه سلامتجه چیقمق ممکن اولما دیغسندن بو عملسز حالک رفی کرک بزم،
کرک باشقه دولترک منقعی مقتضاسندن اولدیغی ایچون هر حالده بوکا بیر چاره بولمالیدر، سوزلریله
بو باده کی اعتقادینی خلاصه ایتمش اولیور. بو چاره نی مؤلف آجیقدن آچیفه سویله میورسه ده نه یولده
نصور ایتدیگینی بوسبوتون کیزله میور.

اونبرنجی باب، بحرین آطه لرندن باحثدر. بحرینک غایت مهم و بلکه دنیا ملک مهم ایچى سید
و تجارت محلی اولدیغنه دائر ایضاحات ویریلدیگدن صکره انکتره نك بو آطه لر اوزرنده کی حقوق
عثمانیه اونه دنبری انکار ایدمک دیکنی و حتی بورالری ۱۸۹۳ ده کندی حمایتی آلتنه آلدیغی حکومت
عثمانیه رسماً اعلان ایلدیکی نقل ایدیایور.

اون اوجنجه باب، عراقه عاندر. بوراده بغداد شمندو فری، کویت مسئله، اروا واسقا
 عملیه سی، شط و فراتک واپور ایشله ربحاله افرانگی و واپور ایشله تمک حق و امتیازی، مندملی و محرمه
 غاز منبعلری کبی بک مهم بخنلر بو هیجمله لر ایچنه صیقشمشدر. مربرایشده انکتره تمک فصقاج رقابتی،
 حتی ممانعتی و غصب آرزوسی آرزوق شدتله محسوسدر. تاریخی قیصه بر نظر رسمی دن سوکره سیاسی
 و اقتصادی نقاطدن محاکمه ایدیلن مذکور مسائل آیری آیری بوراده کوزدن کچیرمه بیر مساعد
 دکلدر. مؤلفک قیصه جه فکری شودر: بصره کورفری تجارتیه سربست قالملیدر. بونک ایچون
 انکتره تمک مذکور کورفرده کی نفوذی، هیچ دئگسه مطاقیت ایله حاکمیتی قیریلایدیر. وانکتره تمک
 عمان ده توکنمک بیلیمین مداخلاتیه و زورله یوروندیکی حمایت و امتیاز ادعایینه موقبیله مقابله
 ایدیلایدیر. بوغایه ایراشتمک ایچون اوراده دولت عنایه مهالقا قوت بولمایدیر. بو ایسه اول امرده
 اورالری تنسیق و تقویه اتمک و طبیعی منابع تروتی بر آن اول ایشله تمکله اولور. آلمانیا بو خصوصده
 سیاستله، قما ایله، کیسه ایله یاردم ایتمایدیر. عجم - واحلنده روسیه تمک اسکی میلانی کوروکله تمک
 و اوراده لیمان و نفوذ منطقه سی تأسیسه خیر خواهانه طرف کیرلگده بولمق؛ زیرا بو کاموفقیت الیریرسه
 انکتره تمک کورفرده حاکمیت مطلقه سی - بعد الحرب دولت عنایه تمک ده کسب قوت ایدمجه کی اونو -
 تسلط ملی در - یالکز رخنه دار ایدیلش اولماز، بلکه روسیه بولیتیه سنه ده یکی بر وجهه حرکت
 ویریلش اولور. بوغاز و آق ده کیز رؤیالری برینه شمشه سیله کوز قاشدیران هندستان سلطنتی ده
 قولای یاقالانیر بر آو اوله رق پنجه حرص و اشتها سنه عرض ایدیلش اولور. بو تصورینک بر خیال
 خام اولمادیغی «لورد کورزون» ک شو سوزلریله استشهاری ایدیور :

«انکتره، بصره کورفرینک اجنبی تجارتیه بیر «بحر مسدود» اوله سی طلب ائمه ز... فقط بصره کورفرنده
 بر روس لیمانی، نه وادن وولغایه قادار پنجه غیر تورانک بوقیمتدار رؤیاسی، کورفرک حیانتیه حتی صالح زماننده
 بیله او یله بیر عنصر هیجان ادخال ایتمش اولورکه بونجه اهتمام ایله حاصل ایدیلن نازک موازنه درحال صا صلاب
 بوزیر... هر هانکی بر حکمرتمک روسیه به بصره کورفرنده لیمان امتیازی بخش ایتمه سی انکتره به قارشى عمومی
 حقاقت دییه تلق ایدمدم، بو حرکتی اعلان حربیه بر وسیله بولمق اوزره Statuquo بی بوزمق ایستیه
 کستاخانه بر تعبت کوروردم، و بوکا موفقت کوسترمت قباحتی ارتکاب ایدم هر هانکی بیر انکیز ناظرین ده
 مملکتیه حیانتیه اتهام ایلم (Persia II P 465)

«تهیمس اوف زی وار» ک شو مطالعه سی ده شایان دقتدر :

«بصره کورفرنده انکاز نفوونک بقاسی هندستان مدافعه سنک اک روحی قسمی تشکیل ایدم. بصره کور
 فرنده یاشقه بیر دولنک یالکز ظهوری بیله، ایستراشغال ابتدیی موقع مستحکم ایسترا غیر مستحکم اولسون،
 هندستانه جدی بیر راحتسزلاک و بربر. بویله بیر موقعدن مملکتلرینک جدی بیر صورتده تهدید ایدم بیله چکی احتمالی

دوشونمکدن هندستان خلقی کندی آلاماز. انکلر بایرانگنک اوچ عصردن بری تفوقله دولاشدینی و بز ییلی متجاوز بیر زماندن بری تحکیم ایتدیکی بیر مذقهده باشقه بیر باندیراک کشادی بورالرده قوتزک تندیده اولدینی اعتقادینی ویرمه کفایت ایدر و بزم قازانمش اولدیغیز رعایت در حال آزالیر .»

اون دردنجی و صوگنهی باب، حربک باشلانغیچنده دولت عثمانیه نك عربستانده و عراقده کی حال و وضعیتی تصور ایدیور. انکلر نك کندی حمایه سی آلتیده تأسیسه چالیشدینی و «عرب خلافتی» عنوانیه مراسیه چویردیکی انتزیه لره نظردقی جلب ایدیور. دولت علیه نك نفوذینی قیرمق و هنوز تماماً آله کچیره مدیکی کوچوک اسلام حکومتلرینی بو وسیله ایله بلع ایتک غایه سنه مطوف اولان بو خاخانه مقصد بوتون اسلام دنیاسی ایچون بک مضر و وخیمدر. ده کیزلرک سربستی سی یعنی انکلز تحکمندن تخلصی بو مسائل ایله شدتله علاقه داردر. بو بیرغایه درکه اونک ایچون آلمانیا بو کون حرب ایدیور.

دوقور فرانس اشتولمان، شایان دقت بو اثرینی جهان حربی مناسبتیه کندی حصه سنه دوشن تکالیف و وظائف حربیه دن عد ایدیور.

ر. م. فراد

مکتوبلر و جوابلر

کله لرندن، ترکیلرندن، تهکملرندن، منظوم استشهادلرندن، حاصلی بوتون اسلوبندن، امضالری «ع...» ک مابعدینی استخراج یک زور اولمایان ادبای عثمانیه دن بر ذات «تورک یوردی» مدیرلکنه خطاباً یازدقلری بر مکتوبله «عروض و هجه» و زنلری حقنده «یورده ک ۱۱۷» نجی صایبسنده جیقان مقاله یی تنقید ایدیورلر. مکتوبی مقاله نك تحریری «ی. ص.» بکه کوندردک. جوابلرینی یازدیلر. هر ایکیسینی عیناً درج ایدیورلر.

«تورک یوردی» مدیری بک اقدییه

او کوچوک مجموعه کیزک بو عمومی هرج و مرج اثناسنده بیله بویه بیوک بر انتظام ایله نشر ایدلمی مملکت نزه جدی بر خدمتدر. چونکه هر نه سبيله اولورسه اولسون، بو طور اقدیه حیات فکریه نك بوسبوتون سونمسی هر حالده بر فلا کتدر. فکرلر الی نهایه معطل قالیرلرسه باصلانیرلر. باصلانه باصلانه ده قیمتدن، مزیتدن دوشرلر. صوکره بر درلو تمیزلنه مز اولورلر.

صوک نسخه کزی بر معتاد اشتیاق ایله کوزدن کچیریرکن عروض و هجه و زنلری حقنده بر مقاله نظر دقتمه، یالکیز دقتده دکل، نظر عبرتمه ده چارپدی. بر مقاله که بنی اوزون اوزادییه دوشوندیردی. دوشوندیردیکی ایچون خوشمه کیتدی، ذوق ادیبی اوقشادی. اکرم بک «مرحوم